

Varg Gyllander

Det som vilar
på botten

BRA BÖCKER

Av Varg Gyllander har tidigare utgivits
Somliga linor brister
Bara betydelsefulla dör

BRA BÖCKER AB
Ångbåtsbron 1
Box 892
201 80 Malmö
www.bbb.se

DET SOM VILAR PÅ BOTTEN

Copyright © Varg Gyllander, 2011. Utgiven enligt avtal med Grand Agency.

Utgiven av Bra Böcker AB 2011

Sättning hos Gyllene Snittet AB

Tryckt hos Scandbook AB, Falun 2011

ISBN 978-91-7002-869-4

GREGER MINOS HADE varit stolt över sin näsa. Den hade varit rak och inte så framträdande som hos många andra i släkten.

Nu fanns inte mycket kvar av den.

Fisken som tuggade på näsan var lite större än en handflata. Munnen malde och de sneda, nedåtriktade mungiporna fick den att se sur ut. Lika sur som de sju andra fiskarna som också tuggade febrilt på den oväntade festmåltiden.

Så fylldes den sista luftfickan i den välskräddade kostymen med vatten, och Greger Minos sjönk långsamt med det ögonlösa ansiktet vänt neråt. Han nådde botten med knäna först och blev stående framåtlutad, nästan som om han bad.

Fiskarna hade redan satt i sig ögonen, ögonbrynen och kinderna och ägnade sig nu helt och hållet åt näsan. *Serrasalmus*, mer kända som pirayor, slet köttet från brosket med sina sylvassa tänder och slogs girigt om varje bit, trots att det fanns mat i överflöd. Kraniet hade blottats här och var, och av profilen, som Greger själv brukade kalla klassiskt vacker, fanns inte mycket kvar.

Den massiva aktiviteten rörde upp vattnet, och en kajman som dåsat vid strandkanten öppnade sina gula ögon, men slöt dem snart igen och återgick till sin dvala.

Solljuset, som silade ner genom den täta vegetationen, försvann

hastigt och ersattes av ett silverglittrande månljus som lade sig likt en tunn hinna på de stora, gröna bladen. Ett dovt mullrande i fjärran växte sig starkt och följdes av ett hårt regn som piskade vattentytan.

Blixtar lyste upp den lilla dammen. Luften var mättad av förruttelse och klorofyll, och hann knappast bli särskilt mycket friskare medan regnstormen drog förbi.

Lika plötsligt som åskvädret kommit försvann det och på bara några sekunder hade åsknatten förbytt mot dag. Fågelkvitter bildade en tät ljudmatta över den lilla vattensamlingen.

Fiskarna hade överhuvudtaget inte tagit någon notis om det snabba väderomslaget utan fortsatte tugga som om det rörde sig om deras sista måltid.

Mercedes Nunes vek en kraftig bougainvillea åt sidan. Hon såg sig om i dunklet och drog några djupa andetag av den fuktmättade, ruttande lukten. Minnen av en barndom väcktes inom henne. Men det var länge sedan hon lämnade den latinamerikanska landsbygden i kanten av Amazonas, och inte ens den här djungeln kunde driva bort känslan av att livet spelat henne ett spratt. Eller varit orättvist. Det hade inte alls blivit som hon hade hoppats. Visst var det bättre att befinna sig på tryggt avstånd från sin födelseby än att ständigt leva i skräck för militärens nycker, men där hade hon i alla fall levt. På riktigt. Inte med bästa vilja i världen kunde hon påstå att det hon nu hade kunde kallas för ett liv.

Mercedes doppade ner skurtrasan i hinken hon burit med sig, vred ur den och gick ut på den rangliga hängbron med tvekan i stegen.

Kajmanen vaknade till liv i sitt hörn igen och vände långsamt det platta, skrovliga huvudet åt det håll ljudet kom ifrån. Dess gula ögon betraktade människan på bron.

– God morgon, Igor, sa hon till kajmanen, som inte reagerade nämnvärt på hälsningen utan lät huvudet sjunka ner mot marken igen.

Mercedes Nunes virade långsamt och mekaniskt skurtrasan kring en skurborste när blicken föll på något i vattnet, snett under bron. Fiskarnas aktivitet fick vattnet att skumma där. Hon kisade, andades in och tittade en stund på byltet under bron. Sedan lade hon ifrån sig skurmoppen och gick med målmedvetna steg ut ur djungeln.

ULF HOLTZ LADE ifrån sig gaffeln, tuggade långsamt, svalde och grimaserade. Han tog en stor klunk av vattnet i glaset som stod framför honom och försökte utan framgång skölja ner smaken. De tre återstående korvskivorna låg sida vid sida på tallriken formade i en svag böj. Som ett hånleende. Holtz log inte. Korven smakade syrligt, och han undrade om den var gammal eller om det var någon modern kryddning som han inte kände till. Han bestämde sig för att det var kryddningen.

Tre skivor hade han lyckats få ner men sedan tog det stopp. Och den klisterliknande massa som skulle föreställa stuvade makaroner hade han inte ens försökt smaka på.

Restaurangen var i det närmaste tom. Klockan var nästan halv tre, och han såg hur servitrisen som en kvart tidigare leende gett honom tallriken med ett ”hoppas att det ska smaka bra” nu strök omkring hans bord och ville att han skulle gå så att de kunde stänga.

Han reste sig, nickade åt servitrisen och gick med långsamma, tunga steg mot dörren.

Några timmar tidigare hade kollegerna frågat om han ville följa med på lunch, men han hade bara skakat på huvudet där han suttit nersjunken i Borgholmsfåtöljen på sitt kontor inne i den röda zonen på polishusets sjätte våning, där stora delar av den forensiska avdel-

ningen var placerad. Och där hade han sedan blivit sittande tills hungern drivit honom ut trots allt.

Det var en vacker dag, även om det var kallt i den tilltagande vinden. Vintern hade slutligen släppt sitt grepp, men här och var på gatan kämpade svarta, isiga snöhögar för sin existens. Med lite god vilja kunde man hävda att försommaren var i antågande. Han borde vara på gott humör, som han brukade. Inget ogjort låg och väntade på skrivbordet. Ellen Brandt hade föreslagit honom att ta ledigt, ta ut semester nu när det var lugnt. Flera komplicerade mordutredningar hade avslutats och skulle nu bara samlas ihop så att åklagarna kunde göra sitt.

Utredningen av mordet på en framträdande nazist hade tagit månader att slutföra, men var nu i det närmaste klar. Mannen hade fått en pil genom halsen, och skytten var en medborgare som tagit lagen i egna händer. Holtz hade själv gripit mördaren. Odramatiskt förvisso, men det hade satt en del spår i hans självförtroende eftersom han inte misstänkt något förrän alla bitarna fallit på plats. Några få tekniska kompletteringar skulle kanske behöva göras, men det berörde inte honom som avdelningens chef. Han ville bara lämna det bakom sig, och det fanns andra som kunde knyta ihop säcken.

Men semester? Nej. Han visste inte vad han skulle med ledigheten till. Han bar på en känsla han inte kunde sätta fingret på. Förmodligen var det ensamhet. Linda och Eva, hans döttrar, var fullt upptagna med sitt, och Nahid hade försvunnit till Iran för att sätta upp ett forensiskt laboratorium. Han saknade henne och kom hela tiden på sig själv med att tänka på henne. Hennes blå ögon, det svarta håret som alltid svängde likt en gardin framför ögonen, hennes livsvilja.

Nahid Ghadjar hade för ett år sedan plötsligt kommit in i hans liv, men hon hade försvunnit lika fort. Han suckade när han tänkte på

sista gången han sett henne. Han tänkte på det just så, som den sista gången. Den där ödesdigra kvällen på hotellrestaurangen då han blivit tvungen att lämna henne eftersom det börjat brinna på en brottsplats han hade ansvar för.

Sedan dess hade de inte haft någon kontakt.

Tre gånger efter att hon åkt hade ett iranskt nummer dykt upp i hans telefon. Ingen gång hade han svarat. Första gången kunde han inte eftersom han just i det ögonblicket fått bekräftat att det var nazistmördaren han hade framför sig. De andra två gångerna hade han bara missat samtalen. Men han hade inte försökt ringa tillbaka. Visste inte varför. Kanske för att det var lättare att vara den passiva parten än tvärtom.

Ja, det är nog ensam jag känner mig, tänkte han och började gå tillbaka mot polishuset. Solen gick i moln. Han tittade upp mot den allt mörkare himlen och häpnade över hur fort vädret slog om. Impulsivt bestämde han sig för att åka hem istället.

Mika Hassinen grimaserade med hela ansiktet och spärrade upp ögonen på vid gavel för att inte somna. Värmen och mörkret inne på kontoret sänkte obönhörligt koncentrationsnivån.

Det var sista dagen på arbetspasset, och som alltid var han trött när det närmade sig slutet. Men den här gången var det värre än vanligt. Han gned sig i ögonen igen. Väggen med monitorer framför honom hjälpte inte till att höja medvetandegraden.

Inget hände. Kamerorna, som var placerade runt om i hamnen, registrerade inte en enda rörelse. Inte ens den lilla rävfamiljen syntes till. Rävorna hade flyttat in under magasin nummer fyra, och på sina nattliga räder i hamnområdet aktiverade de rörelsesensorer och fick en liten orange lampa att blinka på kontrollbordet. Den var en av femtio olika lampor som indikerade rörelser, temperaturväxlingar, rökutveckling, inbrottslarm eller om någon närmade sig grindarna.

Nu blinkade ingen av dessa.

Säkerheten i hamnområdet hade höjts successivt de senaste åren eftersom området visat sig attraktivt för ljusskygga element som handlade med allt som det gick att tjäna pengar på: människor, narkotika, elektroniskt avfall, vapen och teknisk utrustning av kända märken men okänt ursprung.

Hamnen i det lilla samhället på den skattebefriade ön hade blivit omlastningsplats för varor som strömmade från öst till väst och ibland även i motsatt riktning. Polisen förde en ojämn kamp mot handeln. Den lokala polisstyrkan, som hade till uppgift att få bukt med den illegala trafiken, hade inte skuggan av en chans mot den organiserade brottsligheten, en mäktig fiende med oändliga resurser. Bokstavligen oändliga. Kameror och grindar hade sannolikt ingen effekt alls, men det kändes bra att kunna visa på handlingskraft.

Rävfamiljen fick vara i fred. Det hade Mika sett till. Dels för att de hjälpte till att hålla monotonin stängd, dels för att han inte kunde tänka sig något värre än att döda dem. Mika älskade djur. Inte lika mycket som människor, men mycket. Rävar låg honom extra varmt om hjärtat. Han visste inte riktigt varför men trodde att det berodde på att han kände igen sig i dem. De var listiga, försiktiga och noga med att se om sina egna familjer. Duktiga på att utnyttja varje tillfälle som gavs. Precis som han själv.

Det var oklart var rävfamiljen kom ifrån. Rävhanan var något mindre än rävar brukar vara. Och hon var mörkare i pälsen. Kanske hade hon rymt från en av öns många pälsuppfödare. Han hoppades nästan det. Inget gjorde honom så upprörd som pälsfarmarna som försåg den omätliga pälsmarknaden i öst med råmaterial till de nyrikas garderober. I smyg stöttade han de djurrättsaktivister som på den senaste tiden släppt ut djuren ur sina trånga burar.

Men det var varken rävar eller människor han tänkte på medan han

kämpade för att hålla sig vaken. Han tänkte på havet. Mika hade levt nästan hela sitt liv på det innanhav som han nu blickade ut över varje dag. Som kapten på ett av de största och mest lönsamma kryssningsfartygen hade han fått sin ständiga längtan till havet tillfredsställd.

Tills för ett och ett halvt år sedan.

Läkaren hade varit orubblig. Den årliga hälsokontrollen som rederiet krävde av samtliga befäl hade inte gett grönt ljus. Hjärtat krånglade. Han visste att han kunde ta strid för att få vara kvar, hitta en väg, ett kryphål, men efter en natt hemma vid köksbordet med blicken riktad mot havet hade han trots allt bestämt sig för att acceptera det erbjudande som rederiet gett honom.

Egentligen var det inget fel på arbetet som hamnkapten. Det var ganska bra betalt och arbetstiderna påminde om dem ombord. Några veckors arbete följde av lika många veckors ledighet. Men suget efter havets rörelser var starkt, och han plågades av en känsla av att ha blivit lurad, att ha tvingats bort bara några år från pensionen, undanskuffad på ett varmt och ensamt kontor i hamnen. Bortkastad och oönskad.

Men helt oönskad var han inte, hade det visat sig.

Mika ryckte till när huvudet föll framåt. Hade han somnat? Han reste sig upp, sträckte på ryggen, gick några varv på kontoret. Tittade extra noga på skärmarna. Fortfarande lika ödsligt. Han satte på en kanna kaffe och bestämde sig för att gå ett varv i hamnområdet medan det heta vattnet rann ner genom filtret.

En kall vind slet i den tjocka, orangefärgade vindjackan. Med ficklampan riktad mot marken gick han fram och tillbaka längs kajen några gånger och spanade ut över havet.

Hon borde synas snart, tänkte han. Varannan natt dök M/S Vegas lanternor upp vid horisonten, alltid vid samma tid. Först den ljusa topplanteran, sedan de gröna och röda sidolaternorna.

Mika tittade på klockan. Det verkade som om hon var försenad inatt. Kanske går hon långsammare nu när vädret blivit värre, tänkte han. Pliktskyldigt svepte han ljuskäglan över området medan han gick tillbaka till kontoret, men upptäckte inget ovanligt.

Kaffedoften och värmen fick honom på gott humör. Medan han krängde av sig jackan såg han att det blinkade på kontrollpanelen. Lampan indikerade inkommande samtal från ett fartyg. Han tryckte ner knappen.

– Hamnkapten Mika Hassinen, vad kan jag stå till tjänst med?

Han lyssnade en lång stund och bad sedan att få återkomma. Långsamt lade han ifrån sig luren. Sedan tog han fram sin mobiltelefon, slog ett nummer som han blivit ombedd att lära sig utantill och fick svar efter tre signaler.

Medan han pratade med mannen i andra änden såg han att den orange lampan tändes, och några sekunder senare dök rävfamiljen upp på en av skärmarna.

Ulf Holtz somnade fort den kvällen. Under den tid då han träffat Nahid hade hans återkommande dröm blivit alltmer sällsynt, men nu var den tillbaka. Hans älskade Angela bjöd in honom i den, hon stod där omsluten av ljus och sträckte fram sina båda händer mot honom. Det var hans hjärnas sätt att öka plågan. Just som han kunde urskilja hennes ansiktsdrag, känna hennes lena hud, förnimma hennes värme och doft förbyttes bilden till något svart och farligt. Döden. Han försökte hålla henne, men hon gled ur hans grepp. Hon blev genomskinlig och hennes bröst började blöda. Rött och svart.

Hon tittade rakt in i hans ögon. Men det var inte Angela.

Det var Nahid.

Han satte sig upp i sängen med ett ryck. Lakanet var vått av svett och låg hårt tvinnat under honom. Han andades snabbt och stötvis.

Vad hade väckt honom? Ringde det?

Signalen var låg, men vibrationerna från telefonen som han lagt ifrån sig på nattduksbordet fortplantades ner i golvet och vidare i sängen. Nahid fanns kvar i hans medvetande när han sträckte sig efter telefonen och svarade.

En halvtimme senare satt han i sin kalla bil. Han körde fort och koncentrerat. De röda siffrorna på instrumentbrädans klocka visade 04:45. På väg över den höga bron in mot centrum saktade han som vanligt in och tittade ut över den sovande staden. Resterna av drömmen sjönk bort i takt med att värmen fyllde kupén. När han en liten stund senare körde ner i garaget under polishuset var alla sinnen inställda på uppdraget, bara ett stråk av dysterhet dröjde sig kvar.

Kommissarie Ellen Brandt, klädd i åtsittande jeans, vit skjorta och mörk kavaj, stod i polishusets entré med ett stressat uttryck i det annars så lugna ansiktet. Mot örat höll hon som vanligt en telefon. Holtz såg på henne att hon inte var överens med den hon lyssnade på. Han saktade in på stegen.

Ellen fick syn på honom.

– Han är här nu. Ja, jag ska tala med honom, sa hon och tryckte bort personen i andra änden. Hej Ulf, vad bra att du kunde komma så snabbt.

– Vad är det som har hänt? sa Holtz.

– Det var C. Hon vill att vi åker upp till henne med en gång.

Ulf Holtz förnam ett svagt obehag. Den dystra känslan försvann och förbyttes i vaksamhet. Att bli uppkallad till Charlotte Högberg, av alla kallad C, var aldrig roligt. Oftast betydde det en utskällning, antingen för att budgeten överskridits eller för att någon slarvat med en utredning. Ingen hade någonsin hört Charlotte Högberg säga något positivt, annat än om sig själv. Hon var en mästare på att använda ordet jag.

Holtz kunde inte begripa hur hans högsta chef kunde ha en sådan inverkan på folk. Vuxna, välutbildade, trygga och erfarna människor blev som osäkra skolbarn i hennes närhet. Han själv också. Och han hatade det.

Men att bli uppkallad till henne klockan fem på morgonen var något nytt.

– Vad har hänt?

– En internationell förveckling. Och hon behöver dig.

– Internationell förveckling? Tror du att du kan vara lite tydligare, sa Holtz, men Ellen Brandt hade redan vänt honom ryggen och knappade in sin kod i kortläsaren. Snabbt var hon igenom svängdörren. Holtz fick fram sitt kort, förde det över kortläsaren, slog koden och följde efter.

Hon småsprang mot hissarna.

– Kan du vänta på mig? ropade han, redan lätt andfådd.

– Kom nu. Du vill väl inte låta Hennes Majestät vänta?

Två av tre hissar var som vanligt avstängda för service. Trots den tidiga timmen stod flera personer och väntade vid hissen. De var tysta och stirrade på de röda siffrorna över hissdörren, som om den skulle komma snabbare om man bara fokuserade tillräckligt intensivt på dem.

Inget hände. Någon suckade. En annan mumlade. Hissen verkade ha parkerat på våning tre.

– Ska vi ta trapporna? viskade Brandt. Det kändes som om tystnaden i trapphallen inte fick störas.

Holtz gav henne en trött blick.

– Vi ska högst upp, svarade han uppgivet.

– Äh, kom igen nu. Här kan vi inte stå, sa hon och sköt upp dörren till trapphuset.

Holtz följde efter. Det luktade instängt och kall betong. Jag springer i alla fall inte åtta våningar, tänkte han och började långsamt gå upp-

för medan han såg Ellen Brandts vältränade baksida försvinna utom synhåll.

De mjuka mattorna i korridoren var svagt gräddfärgade och dämpade effektivt allt ljud. Väggarna hade en ljus grå färg och på dem hängde en lång rad av porträtt. C:s företrädare var alla män, och de stirrade bister på de besökare som vågade sig upp till polisledningens våningsplan. Unga, effektiva människor, mest kvinnor, ilade i vanliga fall fram och tillbaka i korridoren.

Nu var det tyst och ödsligt.

Holtz tog några djupa andetag för att hjälpa lungorna att komma ifatt. Hans puls löpte amok. Kinderna hettade och det var fuktigt i armhålorna. Han pressade armarna mot kroppen och hoppades att fläckarna inte skulle synas.

Ellen Brandt log snett mot honom. Inget förrådde att hon småsprungit hela vägen upp.

– Ni kan gå in direkt, hon väntar på er, sa C:s sekreterare. Det kändes överkligt att hon befann sig där trots att det var mitt i natten.